

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра ортодонції

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ

01 вересня 2024 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ
ОРТОДОНТІЯ**

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

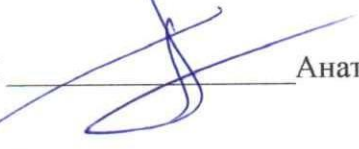
Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 221 «Стоматологія»

Освітньо-професійна програма: Стоматологія

серпня 2024 р.

 Павло РОЖКО

 Анатолій ГУЛЮК

овою методичною комісією з стоматологічних дисципліни ОНМедУ .

серпня 2024 р.

ї методичної комісії з стоматологічних дисциплін ОНМедУ

 Володимир КРИКЛЯС

кено на засіданні кафедри ортопедичної
і та ортодонції

2024р.

 Володимир Горохівський
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

кено на засіданні кафедри ортопедичної
та ортодонції

2025р.

 Володимир Горохівський
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

програми «Стоматологія»
світи зі спеціальності 221
звалею Вченою Радою

тті

димир ГОРОХІВСЬКИЙ

олій ГУЛЮК

гоматологічних

логічних дисциплін

димир КРИКЛЯС

Протокол № ___ від “ ___ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри

Протокол № ___ від “ ___ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Загальна кількість: Кредитів: 7 Годин: 210	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я» Спеціальність 221 «Стоматологія» Рівень вищої освіти другий (магістерський)	Денна форма навчання
		Обов'язкова дисципліна
		Рік підготовки: 4
		Семестри VII - VIII
		Лекції (30 год.)
		Семінарські (0 год.)
		Практичні (110 год.)
		Лабораторні (0 год.)
Самостійна робота (70 год.)		
Форма підсумкового контролю – іспит		

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ, КОМПЕТЕНТНОСТІ, ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета: підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних використовувати набуті компетентності для розв'язування складних задач та проблем у лікуванні пацієнтів з зубощелепними аномаліями та деформаціями.

Завдання:

1. Оволодіння методами обстеження і діагностики пацієнтів з зубощелепними аномаліями та деформаціями.
2. Удосконалення навичок обґрунтування клінічного діагнозу, диференційної діагностики.
3. Оволодіння основними принципами і методами лікування, а також впливом ортодонтичної апаратури на тканини пародонту та скронево-нижньощелепного суглобу.
4. Опанування навичок обстеження і діагностики пацієнтів з вродженими вадами обличчя та дефектами зубів і зубних рядів, основними принципами і методами їх лікування, а також реабілітацією дітей з травмами щелепно-лицьової ділянки.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК. Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі і проблеми в галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія», у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

• Загальних (ЗК):

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
- ЗК 8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми
- ЗК 11. Здатність працювати в команді.

- **Спеціальних (СК):**

СК 1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні.

СК 2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.

СК 3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.

СК 5. Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лищевої області.

СК 6. Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти ухворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лищевої області.

СК 7. Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лищевої області з супутніми соматичними захворюваннями.

СК 9. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лищевої області.

СК 14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.

СК 16. Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛО.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2)

ПРН 2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лищевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5)

ПРН 3. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за переліком 5, пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лищевої області для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).

ПРН 4. Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

ПРН 8. Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання (за списком 2) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 9. Визначати характер режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань (за списком 2) на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 11. Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

ПРН 21. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списком 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 6).

ПРН 22. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних

умовах (за списками 7).

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

Знати: Етіологію, патогенез, клініку, діагностику, диференційну діагностику, лікування, профілактику аномалій та деформацій ЗЩА у дитячого віку.

Вміти:

- Аналізувати результати обстеження пацієнта із зубо-щелепними аномаліями та деформаціями
- Проводити профілактичні заходи в групі з факторами ризику
- Визначити провідні синдроми і симптоми у ортодонтічній клініці
- Виявляти вроджені та набуті вади щелепно-лицевої ділянки
- Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації на ортодонтічному прийомі
- Обґрунтовувати і формулювати попередній клінічний діагноз зубо-щелепних аномалій та деформацій
- Обґрунтовувати і формулювати синдромний ортодонтічний діагноз
- Проводити диференціальну діагностику захворювань в ортодонтії
- Проводити диференційну діагностику соматичних захворювань, що потребують особливої тактики ведення пацієнта у дитячому віці
- Проводити обстеження ортодонтічних хворих
- Проводити первинну та вторинну профілактику зубо-щелепних аномалій та деформацій

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема № 1:

Етапи розвитку зубо-щелепного апарату у віковому аспекті: внутрішньоутробний, постнатальний. Ембріональний розвиток обличчя та щелеп. Анатомо-фізіологічні особливості порожнини рота та скронево-нижньощелепного суглобу новонародженого. Ріст та формування щелепних кісток у віковому аспекті. Особливості розвитку жувальної мускулатури у дітей.

Етапи розвитку зубо-щелепного апарату у віковому аспекті: внутрішньоутробний, постнатальний. Ембріональний розвиток обличчя та щелеп. Анатомо-фізіологічні особливості порожнини рота та скронево-нижньощелепного суглобу новонародженого. Ріст та формування щелепних кісток у віковому аспекті. Особливості розвитку жувальної мускулатури у дітей. Фактори, які забезпечують нормальний розвиток і ріст зубощелепного апарату.

Тема № 2:

Поняття про норму в ортодонтії. Морфофункціональна характеристика тимчасового, змішаного та постійного прикусу. Ортогнатичний прикус, його характеристика. Ключі оклюзії за Е. Енглема та Ендрюсом. Фізіологічні та патологічні види прикусів. Періоди становлення висоти прикусу. Значення симптому Цилінського у процесі формування постійного прикусу. Заключні площини по L.J. Boume та A.M.Schwarz.

Поняття про норму в ортодонтії. Ортогнатичний прикус, його характеристика. Ключі оклюзії за Е. Енглема та Ендрюсом. Фізіологічні та патологічні прикуси, їх загальна морфологічна та функціональна характеристика. Періоди становлення висоти прикусу. Взаємозв'язок і взаємообумовленість форми і функції зубощелепного апарату.

Морфологічні та функціональні особливості тимчасового прикусу. Його основні періоди. Симптом Цилінського, його прогностичне значення. Заклучні площини по L.J. Boume та A. Schwarz.

Змінний прикус, його морфологічна та функціональна характеристика. Етапи становлення висоти прикусу і росту щелеп.

Морфо-функціональна характеристика постійного прикусу.

Тема № 3:

Клінічні методи обстеження дітей із зубощелепними аномаліями і деформаціями.

Клінічне обстеження ортодонтичного хворого. Особливості клінічного обстеження. Вивчення анамнестичних даних: скарги хворого, стан матері в період вагітності (токсикози, інфекційні захворювання, травми, стреси, роботана шкідливому виробництві тощо), перебіг пологів; наявність спадкових захворювань у дитини (складання родоводу); характер вигодовування немовляти, оцінка прорізування зубів; наявність шкідливих звичок у хворого, заповнення історії хвороби.

Вивчення об'єктивних даних ортодонтичного хворого. Визначення конфігурації обличчя (профіль хворого, пропорційність частин обличчя, товщина та положення губ, форма та положення підборіддя).

Огляд порожнини рота. Вивчення анатомічної будови м'яких тканин порожнини рота, прикріплення вуздечок губ та язика, тощо.

Визначення кількості зубів, їх стану та положення відносно зубного ряду. Форма зубних дуг, їх співвідношення в трьох взаємно перпендикулярних напрямках. Фізіологічні та патологічні прикуси, їх загальна морфологічна та функціональна характеристика.

Заповнення історії хвороби. Встановлення попереднього діагнозу за даними клінічного обстеження. Його складові частини.

Тема № 4:

Антропометричні методи обстеження ортодонтичних хворих.

Антропометричні вимірювання на діагностичних моделях і в порожнині рота. Вивчення розмірів коронкової частини тимчасових і постійних зубів (індекс П. Тона, Долгополової З.І.). Вимірювання ширини зубних дуг за методом А. Пона. Визначення довжини зубних рядів за методом Г. Коркхгауза (індекси А. Пона, Г. Коркхгауза). Визначення ступеню звуження (розширення), вкорочення (видовження) зубних дуг.

Вимірювання ширини і довжини зубних рядів, розмірів апікального базису за методом Н.Г. Снагіної. Визначення дефіциту місця в зубній дузі для аномалійнорозташованого зубу.

Вимірювання висоти піднебінного склепіння за методом Г.

Коркхгауза, Л.В. Ільїної-Маркосян та ін. Встановлення пропорційності розвитку зубних сегментів за методом Х.Г. Герлаха. Геометрично-графічний метод вивчення форми зубних дуг Хаулея-Ц.Герберта-Е.Гербста.

Тема № 5:

Методи дослідження мовної та дихальної функції. Методи дослідження жувальної функції та ковтання.

Ознаки дихання ротом. Вплив порушеного дихання на формування зубощелепного апарату і організму в цілому. Функціональна дихальна проба. Проби на затримку дихання (проба Штанге, проба Генча). Спірометрія, життєва ємкість легень (ЖСЛ) у хворих з зубощелепними аномаліями.

Характеристика мовної функції. Методи вивчення стану функції мови. Методи палатографії: прямий і непрямий. Переваги палатографії при вивченні стану функції мови у хворих з зубощелепними аномаліями та деформаціями. Особливості артикуляційних зон у нормі і при аномаліях прикусу.

Методи дослідження функції жування: статичні; динамічні; електротензодинамометрія за С.І.Трілем, В.П.Вознюком та інші; жувальні проби; мастикаціографія, міотонометрія, електроміографія та інші. Поняття

«жувальна сила», «жувальна ефективність», «жувальний тиск», «жувальна потужність».

Особливості типу ковтання, їх характеристика.

Роль ковтання у розвитку зубощелепного апарату. Діагностика порушень ковтання. Функціональна ковтальна проба. Клінічні функціональні проби за Р. Френкелем.

Тема № 6:

Фотометрія в ортодонтії.

Рентгенологічні методи обстеження. Методики телерентгенографії (пряма та бокова).

Фотометрія голови. Фотознімки голови в профіль і фас.

Основні антропометричні точки та параметри вимірювання. Аналіз фасу і профілю обличчя хворого та пропорційності його частин.

Показання до їх використання в ортодонтичній практиці Види рентгенологічного обстеження ортодонтичного хворого.

Прицільні знімки. Знімки в аксіальній проекції.

Методика проведення ортопантомографії. Особливості зображення об'єкту. Значення в діагностиці зубо-щелепно-лицевих аномалій. Кістковий і зубний вік дитини, їх діагностичне значення.

Методика комп'ютерної томографії, магнітно-резонансної томографії (МРТ). Рентгенографічні дослідження скронево-нижньощелепного суглобу.

Методика профільної та фасної телерентгенографії.

Розшифрування телерентгенограм за А.М. Шварцем, Доунсом, Е.М. Рікетсом та ін. Основні антропометричні орієнтири.

Основні краніо-, гнато- та профілометричні вимірювання. Значення телерентгенографії в диференційній діагностиці зубощелепно-лицевих аномалій та деформацій, а також в прогнозі ортодонтичного лікування.

Рентгенологічна класифікація зубо-щелепних аномалій, побудована на даних телерентгенографічних досліджень. Основні форми аномалій прикусу: гнатичний (скелетний), зубо-альвеолярний та змішаний. Роль класифікації у визначенні діагнозу..

Тема № 7:

Етіологія та патогенез зубощелепно-лицевих аномалій та деформацій.

Визначення понять: «аномалія», «деформація», «вроджена», «набута», «спадкова».

Тема № 8:

Класифікації зубощелепно-лицевих аномалій та деформацій.

Визначення понять: «аномалія», «деформація», «вроджена», «набута», «спадкова». Існуючі класифікації зубо-щелепних аномалій та деформацій. Принцип їх побудови, переваги та недоліки, спільності та розбіжності. Класифікація Е. Енгля (1889), класифікація А.Я. Катца (1939, 1961), класифікація Л.В. Ільїної-Маркосян (1967), класифікація Ю.В. Курляндського (1957), класифікація А.І. Бетельмана (1965, 1966), класифікація Д.А. Калвеліса (1964, 1967), класифікація Х.А. Каламкарова (1972, 1978), класифікація Л.П. Григор'євої (1984), класифікація ВООЗ (Женева, 1968), МКХ - 10.

Встановлення заключного діагнозу та його складові частини.

Тема № 9:

Методи лікування ортодонтичних хворих.

Показання до ортодонтичного лікування дітей і дорослих. Методи, які використовуються при лікуванні зубо-щелепно-лицьових аномалій та деформацій.

Принципи організації ортодонтичної допомоги населенню. Профілактична направленість і комплексність ортодонтичного лікування. Можливість саморегуляції зубощелепних аномалій. Межі ортодонтичної терапії. Вибір методів лікування з урахуванням віку хворого, ступеню вираженості аномалій. Диспансерні групи.

Тема № 10:

Застосування гімнастики м'язів та жувальних м'язів для профілактики та лікування зубощелепних аномалій та деформацій.

Біологічний або функціональний метод. Жувальні і м'язи м'язи як об'єкт функціональної терапії. Профілактичний характер функціонального методу. Його засновники (Поукс, А. Кербітц, Роджерс та інш.). Подальша розробка даного методу в нашій та інших країнах (Бетельман А.І., Р. Френкель, Дуїзингс, Куриленко В.С., Хорошилкіна Ф.Я., Нападов М.А.). Комплекс міогімнастичних вправ без апаратів і з апаратами.

Функціональне навантаження м'язів, жувальних м'язів та м'язів язика за допомогою мовних вправ - логопедична міогімнастика. Комплекс вправ для артикуляційного

апарату порожнини рота.

Тема № 11:

Апаратурний метод. Загальна характеристика методу. Показання до використання у різні вікові періоди.

Класифікації ортодонтичної апаратури.

Класифікація ортодонтичних апаратів: за принципом дії, за способом і місцем дії, по виду опору, за місцем розміщення, за способом фіксації, за видом конструкції, за призначенням.

Тема № 12:

Теорії перебудови тканин пародонту (Флюренса, Кінгслея-Валькгофа та Оппенгейма). Біомеханіка переміщення зубів в трьох взаємноперпендикулярних площинах. Морфологічні зміни в тканинах пародонту при переміщенні зубів.

Сучасні погляди та роль вітчизняних вчених у розробці і науковому обґрунтуванні процесів перебудови тканин пародонту (Калвеліс Д.А., Каламкаров Х.А., Познякова А.І., Райзман С.С. та інш.). Біомеханіка горизонтального переміщення зубів за Д.А. Калвелісом. Перебудова тканин під впливом вертикального навантаження опорних зубів (Василевська З.Ф.). Морфологічні зміни в піднебінному шві при розширенні верхньої щелепи (ВаресЕ.Я., Мухіна А.Д., Каламкаров Х.А. та ін.).

Сили, які використовують в ортодонтії. Розподіл сил за А.М. Шварцем та їх характеристика. Обґрунтування використання малих, оптимальних і переривчастих сил при апаратурному лікуванні.

Тема № 13:

Хірургічні методи лікування ортодонтичних пацієнтів.

Хірургічні методи, які використовуються при лікуванні ортодонтичних хворих: 1) втручання в межах м'яких тканин порожнини рота; 2) в межах зубних рядів; 3) в межах альвеолярного паростку; 4) в межах базальних частин щелеп та інших ділянок черепа.

Фізіотерапевтичні методи лікування ортодонтичних пацієнтів.

Немедикаментозні: терапія, ультразвук, низькочастотна лікувальна вібрація, лазерне опромінювання, гальванізація та імпульсна електростимуляція. Медикаментозні: електрофорез, ультрафонофорез. Ефективність масажу та механотерапії при лікуванні ортодонтичних хворих. Показання до використання.

Тема №14.

Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика аномалій зубів (кольору, структури твердих тканин, форми, розмірів), аномалій кількості зубів (адентія, надкомплектні зуби). Особливості ортопедичного лікування при множинній адентії. Перспективи імплантації при адентії

Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування аномалій кольору, структури твердих тканин зубів, форми та розмірів зубів. Злиті зуби. Особливості лікування злитих зубів.

Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика. Форми надкомплектних зубів за Бушем. Тактика ортодонтичного лікування при наявності надкомплектних зубів.

Адентія зубів. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування адентії. Підготовка порожнини рота до зубного протезування в осіб з вродженою відсутністю зубів.

Тема №15.

Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика порушень прорізування зубів. Клінічні форми ретенції зубів. Види ретенції зубів, особливості та прогноз їх ортодонтичного лікування. Методи лікування аномалій. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика порушень прорізування зубів. Форми ретенції зубів за Ф.Я. Хорошилкіною та В.П. Неспрядько. Види ретенції.

Тема №16.

Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика аномалій положення зубів. Особливості лікування дистопії іклів і поворотів зубів навколо осі.

Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика вестибуло-букального, орально-лінгвального положення зубів, дистопії, транспозиції, діастеми, тремі, супра- та інфраоклюзії. Види діастем. Особливості лікування поворотів зубів навколо своєї осі у відповідному аспекті. Методи лікування аномалій

Тема №17.

Етіологія, патогенез, клініка, діагностика аномалій зубних рядів. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, профілактика та лікування звуження та розширення зубних дуг, зубоальвеолярного вкорочення та зубоальвеолярного подовження.

Тема №18.

Профілактика та комплексне лікування аномалій зубних рядів у період тимчасового, змінного і постійного прикусу

Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, профілактика та лікування звуження та розширення зубних дуг, зубоальвеолярного вкорочення та зубоальвеолярного подовження.

Тема №19.

Сагітальні аномалії прикусу. Дистальний прикус. Етіологія, патогенез, профілактика. Клініка та діагностика дистального прикусу.

Терміни, що застосовуються для характеристики прогнатичних форм прикусу. Етіологічні фактори виникнення дистального прикусу в пренатальному та постнатальному періодах. Роль патологічних положів, штучного вигодовування, порушеного носового дихання в виникненні дистального прикусу. «Аденоїдний» тип обличчя. Профілактичні заходи для усунення виникнення прогнатії.

Діагностика дистального прикусу.

Лицьові та внутрішньоротові ознаки. Поняття «сагітальна щілина» та її значення для клінічних ознак. Морфологічні та функціональні порушення.

Клінічна діагностична проба Ешлера-Бітнера. Аналіз даних діагностичних моделей щелеп, фотографії обличчя, бокової ТРГ для планування та прогнозу лікування хворих з дистальним прикусом.

Тема №20.

Комплексне лікування дистального прикусу.

Особливості лікування дистального прикусу в тимчасовому, змінному та постійному періоді прикусу.

Функціональні методи лікування. Апаратурне лікування знімними та незнімними ортодонтичними апаратами. Лікування з видаленням окремих зубів. Хірургічні методи, апаратурно-хірургічні методи. Застосування фізіотерапевтичних заходів. Роль суміжних спеціалістів для лікування дистального прикусу.

Тема №21.

Етіологія, патогенез, профілактика. Клініка та діагностика мезіального прикусу

Терміни, які застосовуються для характеристики прогенічних форм прикусу. Етіологічні фактори, що сприяють виникненню цієї патології (вроджені та набуті).

Профілактичні заходи виникнення мезіального прикусу.

Діагностика мезіального прикусу.

Фізіологічна та патологічна, несправжня та справжня прогенія. Лицьові та внутрішньоротові ознаки. Морфологічні та функціональні порушення мезіального прикусу в різні вікові періоди та в залежності від ускладнення аномаліями в інших площинах.

Клінічні діагностичні проби Л.В. Ільїної-Маркосян. Вивчення діагностичних моделей щелеп та фотографій обличчя, аналіз бокових ТРГ, ортопантограм. Поняття «зворотної сагітальної щілини» та її діагностичне значення. Ключ оклюзії при мезіальному прикусі. Роль зубів «мудрості» в появі мезіального прикусу.

Тема №22.

Комплексне лікування мезіального прикусу та його прогнозування.

Особливості лікування форм мезіального прикусу в залежності від клінічної картини та віку. Функціональне, апаратурне, апаратурно-хірургічне, протетичне лікування.

Тема №23.

Глибокий прикус. Етіологія, патогенез, профілактика. Клініка та діагностика глибокого прикусу

Етіологія глибокого прикусу в пренатальному та постнатальному періодах. Профілактика глибокого прикусу.

Поняття глибоке різцеве перекриття, глибокий прикус, глибокий травмуючий прикус.

Лицьові та внутрішньоротові ознаки глибокого прикусу. Морфологічні та

функціональні порушення.

Клінічні прояви глибокого прикусу в залежності від його поєднання з нейтральним, дистальним або мезіальним прикусом.

Аналіз даних вивчення моделей щелеп пацієнтів з глибоким прикусом, бокових ТРГ голови, ОПТГ, фотографій обличчя в фас та профіль та їх значення для планування лікування.

Тема №24. Комплексне лікування глибокого прикусу.

Основні задачі лікування глибокого прикусу. Особливості лікування в період тимчасового, змінного та постійного періодів прикусу (своєчасне дитяче протезування при втраті тимчасових зубів).

Ортодонтичне лікування глибокого прикусу при виникненні і розвитку сагітальних аномалій прикусу. Прогноз лікування.

Тема №25. Відкритий прикус. Етіологія, патогенез, профілактика. Клініка та діагностика відкритого прикусу.

Класифікації. Фронтальний відкритий прикус (симетричний, асиметричний), боковий (односторонній, двосторонній). Травматичний та рахітичний відкритий прикус. Етіологічні чинники. Профілактика. Роль інфантильного типу ковтання, ротового дихання в виникненні відкритого прикусу.

Лицьові та внутрішньоротові ознаки відкритого прикусу. Морфологічні, функціональні порушення у хворих з відкритим прикусом. Аналіз антропометричних вимірювань, даних фотометрії, ТРГ для встановлення діагнозу.

Тема №26. Комплексні методи лікування відкритого прикусу.

Лікування відкритого прикусу в різні вікові періоди в залежності від його різновиду, ступеня складності та періоду формування. Важливість усунення шкідливих звичок, нормалізації положення язика, губ, нормалізації функції ковтання для успішного лікування.

Особливості ортодонтичного лікування глибокого прикусу знімною та незнімною апаратурою. Комплексне лікування (хірургічне, ортодонтичне, протетичне).

Прогноз лікування та профілактика рецидиву.

Тема №27. Трансверзальні аномалії прикусу. Перехресний прикус.

Етіологія, патогенез, профілактика, клініка та діагностика.

Терміни, що характеризують перехресний прикус. Класифікації перехресного прикусу.

Етіологія. Лицьові та внутрішньоротові ознаки різних форм перехресного прикусу. Клінічні діагностичні проби за Л.В. Ільїною-Маркосян та Кібкало. Стан скронево-нижньощелепного суглобу при трансверзальних аномаліях. Морфологічні та функціональні порушення.

Тема №28. Комплексне лікування перехресного прикусу.

Лікування перехресного прикусу в залежності від його форми, етіології та віку пацієнта. Роль профілактичних заходів в боротьбі з етіологічними чинниками.

Особливості виготовлення ортодонтичних апаратів для лікування перехресного прикусу.

Поєднання хірургічних втручань з ортодонтичним лікуванням.

Закріплення результатів лікування зубним протезуванням.

Тема №29. Планування ортодонтичного лікування

Показання до ортодонтичного лікування, визначення вікових показників та вибору ортодонтичних засобів лікування. Комплексні методи лікування (ортодонтичне, терапевтичне, ортопедичне, хірургічне, фізіотерапевтичне, протетичне). Роль суміжних спеціалістів в процесі лікування ортодонтичних пацієнтів: терапевта-стоматолога та хірурга-стоматолога, педіатра, отоларинголога, ендокринолога, психоневролога, спеціалісти з опорно-рухового апарату, лікарі ЛФК.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин	
	Усього	у тому числі

		лекції	семінари	практичні	лабораторні	СРС
Тема 1. Етапи розвитку зубощелепного апарату: внутрішньоутробний, постнатальний. Анатомо-фізіологічні особливості порожнини рота та скронево-нижньощелепного суглобу новонародженого. Ріст та формування щелепних кісток у віковому аспекті. Особливості розвитку жувальної мускулатури у дітей.	4	0	0	2	0	2
Тема 2. Поняття про норму в ортодонтії. Морфофункціональна характеристика тимчасового, змішаного та постійного прикусу. Ортогнатичний прикус, його характеристика. Ключі оклюзії за Е. Енглема та Ендрюсом. Фізіологічні та патологічні види прикусів. Періоди становлення висоти прикусу. Значення симптому. Цилінського у процесі формування постійного прикусу. Заключні площини по L.J. Boume та A.M.Schwarz.	10	2	0	6	0	2
Тема 3. Клінічні методи обстеження дітей із зубощелепними аномаліями і деформаціями.	8	2	0	4	0	2
Тема 4. Антропометричні методи обстеження ортодонтичних хворих.	10		0	6	0	4
Тема 5. Методи дослідження мовної та дихальної функції. Методи дослідження жувальної функції та ковтання.	4		0	2	0	2
Тема 6. Фотометрія в ортодонтії. Рентгенологічні методи обстеження. Методики телерентгенографії (пряма та бокова).	6		0	4	0	2
Тема 7. Етіологія та патогенез зубощелепно-лицевих аномалій та деформацій.	6		0	4	0	0
Тема 8. Класифікації зубощелепно-лицевих аномалій та деформацій.	8	0	4	0	4	

Тема 9. Методи лікування ортодонтичних хворих. Принципи організації ортодонтичної допомоги населенню.	6	2	0	4	0	0
Тема 10. Застосування гімнастики м'язів та жувальних м'язів для профілактики та лікування зубощелепних аномалій та деформацій.	6	2	0	2	0	2
Тема 11. Апаратурний метод лікування. Класифікації ортодонтичної апаратури.	8	0	0	4	0	4
Тема 12. Теорії перебудови тканин пародонту (Флюренса, Кінгслея-Валькгофа та Опенгейма). Сучасні теорії перебудови тканин пародонту під впливом ортодонтичної апаратури. Особливості перебудови скронево-нижньощелепного суглобу під час ортодонтичного лікування. Сили по А.М. Шварцу.	6	0	0	4	0	2
Тема 13. Хірургічні методи лікування ортодонтичних хворих. Фізіотерапевтичні методи лікування ортодонтичних хворих.	2	0	0	2	0	0
Підсумковий контроль	6	0	0	2	0	4
Тема 14. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика аномалій зубів (кольору, структури твердих тканин, форми, розмірів), аномалій кількості зубів (адентія, надкомплектні зуби). Особливості Ортопедичного лікування при множинній адентії. Перспективи імплантації при адентії.	10	2	0	4	0	4
Тема 15. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика порушень прорізування зубів. Клінічні форми ретенції зубів. Види ретенції зубів, особливості та прогноз їх ортодонтичного лікування	6	0	0	4	0	2

Тема 16. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика аномалій положення зубів. Особливості лікування дистопії іклів і поворотів зубів навколо осі.	6	2	0	2	0	2	
Тема 17. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика аномалій зубних рядів.	4	0	0	2	0	2	
Тема 18. Профілактика та комплексне лікування аномалій зубних рядів у період тимчасового, змінного і постійного прикусу	4	0	0	2	0	2	
Тема 19. Етіологія, патогенез та профілактика дистального прикусу. Клініка і діагностика дистального прикусу	12	4	0	6	0	2	
Тема 20. Комплексне лікування дистального прикусу у дітей в період тимчасового, змінного і постійного прикусу та у дорослих	6		0	4	0	2	
Тема 21. Етіологія, патогенез та профілактика мезіального прикусу. Клініка і діагностика мезіального прикусу	8		0	6	0	2	
Тема 22. Комплексне лікування мезіального прикусу у дітей в період тимчасового, змінного і постійного прикусу та у дорослих	8		0	4	0	4	
Тема 23. Етіологія, патогенез та профілактика глибокого прикусу. Клініка і діагностика глибокого прикусу	12		4	0	6	0	2
Тема 24. Комплексне лікування глибокого прикусу у дітей в період тимчасового, змінного і постійного прикусу та у дорослих	4		0	2	0	2	
Тема 25. Етіологія, патогенез та профілактика відкритого прикусу. Клініка і діагностика відкритого прикусу	8	0	6	0	2		
Тема 26. Профілактика та комплексне лікування відкритого прикусу у дітей в період тимчасового, змінного і постійного прикусу та у дорослих	4	0	2	0	2		

Тема 27. Етіологія, патогенез та профілактика перехресного прикусу. Клініка і діагностика перехресного прикусу	10	4	0	4	0	2
Тема 28. Комплексне лікування перехресного прикусу у дітей в період тимчасового, змінного і постійного прикусу та у дорослих	4		0	2	0	2
Тема 29. Планування ортодонтичного лікування	14	4	0	4	0	6
Всього	210	30	0	110	0	70

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ / СЕМІНАРСЬКИХ / ПРАКТИЧНИХ / ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

5.1. Теми лекційних занять

№ п/п	Тема	Кількість годин
1.	Ортодонтія – визначення, етапи розвитку. Роль вітчизняних вчених у розвитку ортодонтії. Етапи розвитку зубощелепного апарату. Поняття про норму в ортодонтії, фізіологічні і патологічні прикуси.	2
2.	Методи обстеження і діагностики зубощелепних аномалій та деформацій у дітей і дорослих: клінічні, рентгенологічні, антропометричні, функціональні, біометричні вимірювання діагностичних моделей.	2
3.	Етіологія і патогенез зубощелепних аномалій і деформацій. Класифікації зубо-щелепно-лицевих аномалій і деформацій	2
4.	Характеристика методів лікування, які використовуються в ортодонтії: біологічного, апаратурного, хірургічного, комбінованого та ортопедичного. Вплив ортодонтичної апаратури на зміни тканин, які оточують зуби, піднебінний шов та скронево-нижньощелепний суглоб.	2
5.	Профілактика зубощелепних аномалій і деформацій. Застосування гімнастики м'язів та жувальних м'язів для профілактики та лікування зубощелепних аномалій та деформацій, методи проведення, показання, контроль за ефективністю.	2
6.	Аномалії окремих зубів. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, профілактика та лікування.	2
7.	Аномалії положення окремих зубів. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, профілактика та лікування.	2
8.	Сагітальні аномалії прикусу. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, профілактика та лікування.	4
9.	Вертикальні аномалії прикусу. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, профілактика та лікування.	4
10.	Трансверзальні аномалії прикусу. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.	4
11.	Сучасні методи лікування зубощелепних аномалій. Методи стимуляції ортодонтичного лікування.	4
	Всього	30

5.2. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

5.3. Теми практичних занять

№	Тема	К-сть годин
1	Етапи розвитку зубо-щелепного апарату у віковому аспекті: внутрішньоутробний, постнатальний. Ембріональний розвиток обличчя та щелеп. Анатомо-фізіологічні особливості порожнини рота та скронево-нижньощелепного суглобу новонародженого. Ріст та формування щелепних кісток у віковому аспекті. Особливості розвитку жувальної мускулатури у дітей.	2
2	Поняття про норму в ортодонтії. Морфофункціональна характеристика тимчасового, змішаного та постійного прикусу. Ортогнатичний прикус, його характеристика. Ключі оклюзії за Е. Енглема та Ендрюсом. Фізіологічні та патологічні види прикусів. Періоди становлення висоти прикусу. Значення симптому Цилінського у процесі формування постійного прикусу. Заключні площини по L.J. Voume та A.M.Schwarz.	6
3	Клінічні методи обстеження дітей із зубощелепними аномаліями і деформаціями.	4
4	Антропометричні методи обстеження ортодонтичних хворих	6
5	Методи дослідження мовної та дихальної функції. Методи дослідження жувальної функції та ковтання.	2
6	Фотометрія в ортодонтії. Рентгенологічні методи обстеження. Методики телерентгенографії (пряма та бокова).	4
7	Етіологія та патогенез зубощелепно-лицевих аномалій та деформацій.	4
8	Класифікації зубощелепно-лицевих аномалій та деформацій.	4
9	Методи лікування ортодонтичних хворих. Принципи організації ортодонтичної допомоги населенню.	4
10	Застосування гімнастики м'язів та жувальних м'язів для профілактики та лікування зубощелепних аномалій та деформацій.	2
11	Апаратний метод лікування. Класифікації ортодонтичної апаратури.	4
12	Теорії перебудови тканин пародонту (Флюренса, Кінгслея-Валькгофа та Оппенгейма). Біомеханіка переміщення зубів в трьох взаємноперпендикулярних площинах. Морфологічні зміни в тканинах пародонту при переміщенні зубів.	4
13	Хірургічні методи лікування ортодонтичних хворих. Фізіотерапевтичні методи лікування ортодонтичних хворих.	2
	Підсумковий контроль	2
14	Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика аномалій зубів (кольору, структури твердих тканин, форми, розмірів), аномалій кількості зубів (адентія, надкомплектні зуби). Особливості ортопедичного лікування при множинній адентії. Перспективи імплантації при адентії	4
15	Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика порушень прорізування зубів. Клінічні форми ретенції зубів. Види ретенції зубів, особливості та прогноз їх ортодонтичного лікування	4

16	Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика аномалій положення зубів. Особливості лікування дистопії іклів і поворотів зубів навколо осі.	2
17	Етіологія, патогенез, клініка, діагностика аномалій зубних рядів.	2
18	Профілактика та комплексне лікування аномалій зубних рядів у період тимчасового, змінного і постійного прикусу	2
19	Етіологія, патогенез та профілактика дистального прикусу. Клініка і діагностика дистального прикусу	6
20	Комплексне лікування дистального прикусу у дітей в період тимчасового, змінного і постійного прикусу та у дорослих	4
21	Етіологія, патогенез та профілактика мезіального прикусу. Клініка і діагностика мезіального прикусу	6
22	Комплексне лікування мезіального прикусу у дітей в період тимчасового, змінного і постійного прикусу та у дорослих	4
23	Етіологія, патогенез та профілактика глибокого прикусу. Клініка і діагностика глибокого прикусу	6
24	Комплексне лікування глибокого прикусу у дітей в період тимчасового, змінного і постійного прикусу та у дорослих	2
25	Етіологія, патогенез та профілактика відкритого прикусу. Клініка і діагностика відкритого прикусу	6
26	Профілактика та комплексне лікування відкритого прикусу у дітей в період тимчасового, змінного і постійного прикусу та у дорослих	2
27	Етіологія, патогенез та профілактика перехресного прикусу. Клініка і діагностика перехресного прикусу	4
28	Комплексне лікування перехресного прикусу у дітей в період тимчасового, змінного і постійного прикусу та у дорослих	2
29	Планування ортодонтичного лікування	4
	Всього	110

5.4. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

№	Тема	Кількість годин
1.	Етапи розвитку зубо-щелепного апарату у віковому аспекті: внутрішньоутробний, постнатальний. Ембріональний розвиток обличчя та щелеп. Анатомо-фізіологічні особливості порожнини рота та скронево-нижньощелепного суглобу новонародженого. Ріст та формування щелепних кісток у віковому аспекті. Особливості розвитку жувальної мускулатури у дітей.	2
2.	Поняття про норму в ортодонтії. Морфофункціональна характеристика тимчасового, змішаного та постійного прикусу. Ортогнатичний прикус, його характеристика. Ключі оклюзії за Е. Енглема та Ендрюсом. Фізіологічні та	2

	патологічні види прикусів. Періоди становлення висоти прикусу. Значення симптому Цилінського у процесі формування постійного прикусу. Заклучні площини по L.J. Boume та A.M.Schwarz.	
3.	Клінічні методи обстеження дітей із зубощелепними аномаліями і деформаціями.	2
4.	Антропометричні методи обстеження ортодонтичних хворих	4
5.	Методи дослідження мовної та дихальної функції. Методи дослідження жувальної функції та ковтання.	2
6.	Фотометрія в ортодонтії. Рентгенологічні методи обстеження. Методики телерентгенографії (пряма та бокова).	2
7.	Класифікації зубощелепно-лицевих аномалій та деформацій	4
8.	Застосування гімнастики м'язів та жувальних м'язів для профілактики та лікування зубощелепних аномалій та деформацій.	2
9.	Апаратурний метод лікування. Класифікації ортодонтичної апаратури.	4
10.	Теорії перебудови тканин пародонту (Флюренса, Кінгслея-Валькгофа та Оппенгейма). Біомеханіка переміщення зубів в трьох взаємоперпендикулярних площинах. Морфологічні зміни в тканинах пародонту при переміщенні зубів.	2
11.	Підсумковий контроль	4
12.	Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика аномалій зубів (кольору, структури твердих тканин, форми, розмірів), аномалій кількості зубів (адентія, надкомплектні зуби). Особливості ортопедичного лікування приможинній адентії. Перспективи імплантації при адентії	4
13.	Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика порушень прорізування зубів. Клінічні форми ретенції зубів. Види ретенції зубів, особливості та прогноз їх ортодонтичного лікування	2
14.	Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика аномалій положення зубів. Особливості лікування дистопії іклів і поворотів зубів навколо осі.	2
15.	Етіологія, патогенез, клініка, діагностика аномалій зубних рядів.	2

16.	Профілактика та комплексне лікування аномалій зубних рядів уперіод тимчасового, змінного і постійного прикусу	2
17.	Етіологія, патогенез та профілактика дистального прикусу. Клініка і діагностика дистального прикусу	2
18.	Комплексне лікування дистального прикусу у дітей в період тимчасового, змінного і постійного прикусу та у дорослих	2
19.	Етіологія, патогенез та профілактика мезіального прикусу. Клініка і діагностика мезіального прикусу	2
20.	Комплексне лікування мезіального прикусу у дітей в період тимчасового, змінного і постійного прикусу та у дорослих	4
21.	Етіологія, патогенез та профілактика глибокого прикусу. Клініка і діагностика глибокого прикусу	2
22.	Комплексне лікування глибокого прикусу у дітей в період тимчасового, змінного і постійного прикусу та у дорослих	2
23.	Етіологія, патогенез та профілактика відкритого прикусу. Клініка і діагностика відкритого прикусу	2
24.	Профілактика та комплексне лікування відкритого прикусу у дітей в період тимчасового, змінного і постійного прикусу та у дорослих	2
25.	Етіологія, патогенез та профілактика перехресного прикусу. Клініка і діагностика перехресного прикусу	2
26.	Комплексне лікування перехресного прикусу у дітей в період тимчасового, змінного і постійного прикусу та у дорослих	2
27.	Планування ортодонтичного лікування	6
	Всього	70

7. ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Форми навчання:

Дисципліна викладається у формі лекцій; практичних занять; організації самостійної роботи здобувача.

Методи навчання:

Лекції:

Практичні заняття: бесіда, рольові ігри, вирішення клінічних ситуаційних задач, відпрацювання навичок огляду пацієнта, інструктаж та відпрацювання навичок на симуляційних муляжах, тренувальні вправи з диференціальної діагностики найбільш поширених захворювань.

Самостійна робота: самостійна робота з підручником, самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, самостійне вирішення клінічних завдань.

самостійна робота з банком тестових завдань Крок-2, самостійне вирішення клінічних завдань.

8. ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Форми поточного контролю: усне опитування, тестування, оцінювання виконання практичних навичок, оцінювання комунікативних навичок під час рольової гри, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті.

Форма підсумкового контролю: іспит

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти під час поточного контролю

Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, приймає активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час огляду хворої дитини та інтерпритації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворої дитини та інтерпритації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворої дитини та інтерпритації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з суттєвими помилками.
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, не демонструє практичні навички під час огляду хворої дитини та інтерпритації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень.

До підсумкового контролю у формі іспиту допускаються лише ті здобувачі, які виконали вимоги навчальної програми з дисципліни, не мають академічної заборгованості, їх середній бал за поточну навчальну діяльність з дисципліни становить не менше 3,00.

Іспит, як форма підсумкового (семестрового) контролю, відбувається як окремий контрольний захід. Іспити складаються здобувачами: в період екзаменаційних сесій наприкінці семестру (осіннього та весняного) згідно з розкладом – при стрічковій системі навчання; за графіком навчального процесу після вивчення освітнього компонента відповідно до навчального плану – при цикловому розкладі занять.

Методика проведення підсумкового (семестрового) контролю з освітньої компоненти у формі іспиту є уніфікованою та передбачає використання стандартизованих форм. Кількість питань, які виносяться на стандартизований іспит відповідає обсягу кредитів, відведених на вивчення навчальної дисципліни. Форма екзаменаційного білету є стандартизованою та складається зі структурних елементів (складників). Екзаменаційний білет може складатися тільки з теоретичних питань або з додаванням ситуаційної задачі. В кожному білеті може бути від 3 до 5 питань. Питання є короткими, простими, зрозумілими, чіткими та прозорими, складене таким чином, що повна відповідь на нього триває не більше 5 хвилин. Таймінг усного структурованого іспиту є стандартним – не більше 30 хвилин. До кожного питання складається чек - лист (еталон відповіді), який передбачає ключові моменти, обов'язкові для надання повної відповіді на поставлене запитання. До кожного еталону відповіді вказується літературне джерело зі сторінками. Під час проведення усного структурованого іспиту здобувач бачить питання, викладач – чек-лист з еталонними відповідями та визначає, які складові були названі або не названі здобувачем.

Загальна оцінка за усний структурований іспит складається як середньо арифметична всіх отриманих оцінок за відповіді на поставлені питання (в т.ч. ситуаційні задачі).

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти під час підсумкового контролю

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Виставляється здобувачу, який систематично працював протягом семестру, показав під час екзамену різнобічні і глибокі знання програмного матеріалу, вміє успішно виконувати завдання, які передбачені програмою, засвоїв зміст основної та додаткової літератури, усвідомив взаємозв'язок окремих розділів дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявив творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, проявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань; рівень компетентності – високий (творчий)
Добре «4»	Виставляється здобувачу, який виявив повне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав достатній рівень знань з дисципліни і здатний до їх самостійного оновлення та поновлення у ході подальшого навчання та професійної діяльності; рівень компетентності – достатній (конструктивно-варіативний)
Задовільно «3»	Виставляється здобувачу, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, допустив окремі помилки у відповідях на іспиті і при виконанні іспитових завдань, але володіє необхідними знаннями для подолання допущених помилок під керівництвом науково-педагогічного працівника; рівень компетентності – середній (репродуктивний)
Незадовільно «2»	Виставляється здобувачу, який не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може без допомоги викладача використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи; рівень компетентності – низький (рецептивно-продуктивний)

9. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Бали з навчальної дисципліни для здобувачів, які успішно виконали програму, конвертуються у традиційну чотирибальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено у таблиці:

Національна оцінка за дисципліну	Сума балів за дисципліну
Відмінно («5»)	185 – 200
Добре («4»)	151 – 184
Задовільно («3»)	120 – 150
Незадовільно («2»)	Нижче 120

Багатобальна шкала (200-бальна шкала) характеризує фактичну успішність кожного здобувача із засвоєння навчальної дисципліни. Конвертація традиційної оцінки в 200-бальну виконується інформаційно-технічним відділом Університету програмою «Контингент» за відповідною формулою: Середній бал успішності (поточної успішності з дисципліни) x 40.

За рейтинговою шкалою ECTS оцінюються досягнення здобувачів з навчальної дисципліни, які навчаються на одному курсі однієї спеціальності, відповідно до отриманих ними балів, шляхом ранжування, а саме:

Оцінка за шкалою ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% здобувачів

B	Наступні 25% здобувачів
C	Наступні 30% здобувачів
D	Наступні 25% здобувачів
E	Наступні 10% здобувачів

Шкала ЄКТС встановлює належність здобувача до групи кращих чи гірших серед референтної групи однокурсників (факультет, спеціальність), тобто його рейтинг. При конвертації з багатобальної шкали, як правило, межі оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» не співпадають з межами оцінок «5», «4», «3» за традиційною шкалою. Оцінка «А» за шкалою ЄКТС не може дорівнювати оцінці «відмінно», а оцінка «В» - оцінці «добре» тощо. Здобувачі, які одержали оцінки «FX» та «F» («2») не вносяться до списку здобувачів, що ранжуються. Такі здобувачі після перескладання автоматично отримують бал «Е». Оцінка «FX» виставляється здобувачам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований підсумковий контроль. Оцінка «F» виставляється студентам, які відвідали усі аудиторні заняття з навчальної дисципліни, але не набрали середнього балу (3,00) за поточну навчальну діяльність і не допущені до підсумкового контролю.

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- Робоча програма навчальної дисципліни
- Силабус з навчальної дисципліни
- Мультимедійні презентації
- Ситуаційні клінічні завдання
- Методичні розробки практичних занять
- Електронний банк тестових завдань за підрозділами з дисципліни.

11. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Класифікації аномалій окремих зубів.
2. Причини виникнення аномалій кольору зубів. Етіологія, патогенез, клініка, лікування.
3. Аномалії форми зубів. Етіологічні чинники виникнення. Диференційна діагностика з анатомічними варіантами норми.
4. Шилоподібні зуби. Етіологія виникнення, клініка, лікування.
5. Злиті зуби. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика.
6. Типи злиття зубів. Особливості ортодонтичного лікування.
7. Вплив зливних зубів на процес формування зубних дуг і прикусу.
8. Надкомплектні зуби. Клінічна та рентгенологічна діагностика. Тактика ортодонтичного лікування.
9. Адентія. Класифікація. Діагностика. Внутрішньоротові та позаротові ознаки при множинній та повній адентії.
10. Методи лікування адентії.
11. Причини порушення процесу прорізування зубів. Види і форми ретенції.
12. Способи виведення зубів із ретенції. Показання до їх використання.
13. Класифікації аномалій положення окремих зубів. Етіологія, патогенез.
14. Тортооклюзія. Етіологія, патогенез. Особливості лікування.
15. Діастеми. Клініко-рентгенологічна класифікація. Причини виникнення.
16. Лікування діастем. Конструктивні особливості знімних та незнімних апаратів, які використовуються для лікування діастем.
17. Вестибулярне положення зубів. Етіологія, патогенез, клініка, лікування.
18. Піднебінне положення зубів. Етіологія, патогенез, клініка, лікування.
19. Скупченість зубів. Етіологія, патогенез, клініка, лікування.
20. Показання до серійного видалення зубів.
21. Особливості лікування дистопій та транспозицій зубів.
22. Аномалії зубних дуг. Етіологія, патогенез, клініка, лікування.

«Аномалії прикусу».

1. Роль патології верхніх дихальних шляхів і рахіту в розвитку деформацій прикусу, методи їх профілактики.
2. Роль штучного годування в розвитку аномалій прикусу.
3. Шкідливі звички у дітей, їх роль в патогенезі зубо-щелепних деформацій.
4. Ендогенні та екзогенні фактори, які негативно впливають на розвиток зубо-щелепного апарату.
5. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, профілактика та лікування дистального прикусу в тимчасовому періоді.
6. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, профілактика та лікування дистального прикусу в змінному періоді. Ефективність використання стимулюючої терапії.
7. Особливості ортодонтичного лікування дистального прикусу в постійному періоді у дітей і дорослих. Можливі ускладнення. Показання до видалення зубів і інших хірургічних втручань.
8. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, профілактика і лікування мезіального прикусу в тимчасовому періоді. Роль спадковості у виникненні даної аномалії.
9. Клініко-рентгенологічні форми мезіального прикусу. В яких класифікаціях вони відображені. Особливості лікування даної аномалії в змінному періоді прикусу.
10. Особливості ортодонтичного лікування мезіальних форм прикусу в постійному періоді у дітей та дорослих. Показання до хірургічних втручань.
11. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, профілактика і лікування глибокого прикусу у тимчасовому періоді. Особливості лікування.
12. Клініко-рентгенологічні форми глибокого прикусу. В яких класифікаціях вони відображені. Переваги апаратного методу лікування в змінному періоді прикусу.
13. Особливості лікування глибокого прикусу в постійному періоді у дітей та дорослих.
14. Етіологія, патогенез, клініка, профілактика, діагностика і лікування відкритого прикусу у тимчасовому періоді. Роль нормалізації носового дихання у прогнозі ортодонтичного лікування.
15. Клініко-рентгенологічні форми відкритого прикусу, їх діагностика, лікування у змінному періоді.
16. Особливості лікування відкритого прикусу в постійному періоді. Тактика лікування у дітей і дорослих. Показання до хірургічних втручань.
17. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, профілактика і лікування перехресного прикусу в тимчасовому періоді.
18. Класифікації, в яких відображені перехресні форми прикусу. Значення клінічних діагностичних проб.
19. Особливості лікування перехресного прикусу в постійному періоді.
20. Клінічно-діагностичні проби Ешлера-Бітнера. їх значення.
21. Клінічно-діагностичні проби Л.В. Льшної-Маркосян. їх значення.
22. Хірургічні втручання в комплексному лікуванні ортодонтичних хворих.
23. Методи стимуляції ортодонтичного лікування (хірургічні, фізіотерапевтичні, біологічні), їх суть, вікові показання.

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ТА РОБІТ

“Аномалії та деформації зубощелепного апарату”

1. Вміти обстежити ортодонтичного пацієнта з аномаліями окремих зубів та прикусу.
2. Вміти оформити амбулаторну історію хвороби.
3. Вміти заповнити наряд в зубо-технічну лабораторію.
4. Вміти діагностувати та проводити диференційну діагностику аномалій окремих зубів та прикусу.
5. Вміти отримати відбиток з верхньої та нижньої щелеп різними відбитковими матеріалами.
6. Вміти зафіксувати конструктивний прикус.

7. Вміти відлити моделі щелеп.
8. Вміти заміряти сагітальну та вертикальну щілину.
9. Вміти провести клінічні діагностичні проби Ешлера-Бітнера, Л.В. Ільїної-Маркосян.
10. Вміти провести антропометричні методи дослідження за Поном, Коркхгаузом, Герлахом, Снагіною та аналізувати данні дослідження.
11. Вміти розшифрувати та аналізувати дані бокових ТРГ.
12. Вміти описати дентальні, аксіальні рентгенологічні знімки та ортопантомограми.
13. Вміти встановити попередній діагноз ортодонтичного хворого.
14. Вміти встановити заключний діагноз ортодонтичного хворого.
15. Вміти скласти план ортодонтичного лікування.
16. Вміти визначити конструкцію ортодонтичного апарата.
17. Вміти припасувати та здати ортодонтичний апарат.
18. Вміти провести корекцію та активацію ортодонтичного апарата.
19. Вміти скласти план профілактичних заходів по попередженню виникнення зубо-щелепних аномалій та деформацій.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Фліс П.С. Ортодонтія. – Вінниця: «Нова книга», 2019. – 308 с.
2. Фліс П.С., Леоненко Г.П., Філоненко В.В., Дорошенко Н.М.; під ред. Фліса П.С. Orthodontics. Dentognathic Anomalies and Deformations. – Київ: «Медицина», 2016. – 176 с.

Додаткова:

1. Mitchell L. An Introduction to Orthodontics. – Oxford: Oxford University Press, 2019. 368 p.
2. Fleming P., Seehra J. Fixed Orthodontic Appliances. – Springer Nature Switzerland AG, 2019. – 166 p.
3. Okeson J. P. Temporomandibular Disorders: Etiology and Classification. In: Kandasamy S., Greene C., Rinchuse D., Stockstill J. (Eds.) *TMD and Orthodontics*. – 2015. – P. 19–36.
4. Нанда Р. Біомеханіка та естетика в клінічній ортодонтії. – Київ, 2016.
5. Graber L.W., Vig K.W.L., Huang G.J. *Orthodontics: Current Principles and Techniques*, 7-е вид., Elsevier, 2022 – включає нові розділи про штучний інтелект, розширення верхньої щелепи в дорослих, Class II коректори, автотрансплантацію, ортодонтичну хірургію, міждисциплінарне лікування, тимчасові опорні пристрої (TAD), та прискорене переміщення зубів
6. Cobourne M.T. *Handbook of Orthodontics*, нове видання (e-book), Elsevier, червень 2024 – сучасний практичний довідник із ключовими протоколами лікування
7. "Current Trends in Orthodontics", BoD – Books on Demand, 2022, 330 с. – охоплює такі теми, як методи прискореного переміщення зубів, цифровий робочий процес (digitization), сучасні техніки ортодонтії та раннє лікування
8. Temporary Anchorage Devices in Orthodontics, Springer (ред. Ravindra Nanda), 2020 – вичерпна практика використання TAD у сучасній ортодонтичній терапії.

13. ЕЛЕКТРОННІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Державний Експертний Центр МОЗ України
<http://www.dec.gov.ua/index.php/ua/>
2. Електронна бібліотека ОНМедУ <https://library.odmu.edu.ua/catalog/>
3. Національна наукова медична бібліотека України <http://library.gov.ua/>
4. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>

